

**Actieprogramma 2006-2010  
en Perspectiefnota 2007**

**Raadsvergadering  
4 juli 2006**



## Inhoudsopgave

<b>1. Aanbiedingsbrief.....</b>	<b>5</b>
Inleiding .....	5
Actieprogramma 2006-2010.....	5
Financieel Meerjarenperspectief 2007-2010.....	6
Confrontatie Actieprogramma 2006-2010 en Financieel meerjarenperspectief 2007-2010 .....	6
<b>2. Actieprogramma 2006-2010 .....</b>	<b>9</b>
Voorwoord.....	9
Speerpunt 1 - Een betrokken, bruisende en veilige samenleving voor iedereen .....	9
Actieprogramma.....	11
Financiële effecten .....	15
Speerpunt 2 - Een duurzame stad met ruimte voor jong en oud, bedrijven en voorzieningen.....	17
Actieprogramma.....	18
Financiële effecten .....	20
Speerpunt 3 - Een vitaal buitengebied met leefbare kernen, levensvatbare landbouw en recreatieve kwaliteit....	21
Actieprogramma.....	21
Financiële effecten .....	23
Speerpunt 4 - De handen uit de mouwen voor een slagvaardig en open bestuur .....	25
Actieprogramma.....	26
Financiële effecten .....	27
<b>3. Financieel meerjarenperspectief 2007-2015 .....</b>	<b>29</b>
3.1 Financieel perspectief 2007-2015 (op basis van bestaand beleid).....	29
3.2 Ontwikkeling vrije algemene reserve .....	30
3.3 Actualisatie Grondexploitaties.....	31

# Besluitvorming

## Beslispunten voor de raad

1. In te stemmen met het Actieprogramma 2006-2010.
2. In te stemmen met de verwerking van de in de eerste tranche (jaarschijf 2007) opgenomen onderwerpen van het Actieprogramma in de begroting 2007.
3. In te stemmen met het Financieel Meerjarenperspectief 2007-2010 als financieel kader voor de opstelling van de begroting 2007.
4. De voorstellen tot dekking van de financiële effecten van de in de tweede tranche (jaarschijven 2008-2010) opgenomen onderwerpen van het Actieprogramma af te wachten en te betrekken bij de behandeling van de Perspectiefnota voor de begroting 2008.

# 1. Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad

## Onderwerp:

Actieprogramma 2006-2010 en Perspectiefnota 2007

## Inleiding

In de raadsvergadering van 9 mei 2006 hebben wij u het coalitieakkoord met als motto: 'Bouwen, binden, bruisen: investeren in samenhang en kwaliteit' gepresenteerd. U heeft er kennis van genomen met de toezegging dat we op zeer korte termijn met een concrete uitwerking zouden volgen. In het coalitieakkoord hebben we voor de komende vier jaar de volgende speerpunten geformuleerd:

1. Een betrokken, bruisende en veilige samenleving voor iedereen
2. Een duurzame stad met ruimte voor jong en oud, bedrijven en voorzieningen
3. Een vitaal buitengebied met leefbare kernen, levensvatbare landbouw en recreatieve kwaliteit
4. De handen uit de mouwen voor een slagvaardig en open bestuur

We hebben u bij de bespreking van het akkoord voorgesteld om nog voor de zomer te komen met een actieprogramma, waarin de doelstellingen uit het akkoord zijn vertaald in actiepunten en de bijbehorende financiële gevolgen. Hierbij treft u dit actieprogramma aan, gekoppeld aan het Financieel meerjarenperspectief 2007-2015.

In ons coalitieakkoord hebben we geconstateerd dat er in de afgelopen jaren goede resultaten zijn bereikt. Er zijn echter ook zaken die anders kunnen en moeten en waarvoor we met nieuwe initiatieven willen komen. Zowel het voortbouwen op bestaand beleid, als het nieuwe beleid, vergt veel van onze bestuurskracht en inzet van financiële middelen. Dit zijn voor een deel nieuwe financiële middelen, maar voor een ander deel ook bestaande middelen die we op een andere manier zullen inzetten. Bij de eerste twee speerpunten: 'een betrokken bruisende en veilige samenleving voor iedereen' en 'een duurzame stad met ruimte voor jong en oud, bedrijven en voorzieningen' ligt het accent op de inzet van nieuwe investeringen. Bij de speerpunten 'een vitaal buitengebied met leefbare kernen, levensvatbare landbouw en recreatieve kwaliteit' en 'de handen uit de mouwen voor een slagvaardig open bestuur' willen wij energie ontwikkelen door bestaande instrumenten anders in te zetten. Ook verwachten we veel van actieve samenwerking met inwoners, maatschappelijke organisaties, verenigingen en marktpartijen om de door ons aangegeven doelen te bereiken.

## Actieprogramma 2006-2010

We willen op zo kort mogelijke termijn aan de slag om de speerpunten uit ons programma in resultaten om te zetten. Om die reden hebben wij de financiële dekking van ons programma in twee tranches gesplitst. De eerste tranche (jaarschijf 2007 actieprogramma) kan worden gerealiseerd zonder dat aanvullende dekkingsmiddelen nodig zijn en voor de tweede tranche (jaarschijven 2008-2010) zullen wij u bij de Perspectiefnota 2008 concrete dekkingsvoorstellen doen.

Wel hebben wij nu al een indicatie van de financiële omvang van onze ambities opgenomen. In sommige gevallen is nog sprake van een indicatie van de financiële effecten en op een enkel onderdeel zelfs van een pro memorieraming. De reden hiervoor is dat in die gevallen nog een nadere uitwerking en of verdieping moet plaatsvinden.

Bijzondere aandacht vragen wij in dit verband voor de ambitie met betrekking tot de vestiging van een brede VMBO-school in Houten. Wij zullen ons tot het uiterste inspannen om deze voorziening te realiseren. Tegelijkertijd beseffen wij de complexiteit hiervan en de vele afhankelijkheden van de inzet van andere partijen en overheden. Zodra de haalbaarheid van de vestiging in beeld komt, zullen wij de financiële gevolgen invoegen in de meerjarenbegroting, vergezeld van een afzonderlijk dekkingsplan. Wij zijn van mening dat het belang van deze voorziening en dergelijke aanpak rechtvaardigt.

Een soortgelijke redenering volgen wij bij de financiële dekking van de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Op dit moment is onvoldoende helder welke financiële gevolgen de invoering van deze wet voor onze gemeente heeft. Vooralsnog ramen we hiervoor dan ook geen extra middelen. Zodra hierover meer duidelijkheid is, voegen we de financiële gevolgen toe aan de meerjarenbegroting, vergezeld van een afzonderlijk dekkingsplan.

Het Actieprogramma heeft voor de jaren 2007 tot en met 2010, gesproken in termen van nieuw beleid, een omvang van:

### Overzicht tranches en jaarschijven

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2007	2008	2009	2010
Tranche 1: Actieprogramma jaarschijf 2007	527	527	527	527
Tranche 2: Actieprogramma jaarschijf 2008		555	555	555
Actieprogramma jaarschijf 2009			135	135
Actieprogramma jaarschijf 2010				60
<b>Totaal</b>	<b>527</b>	<b>1.082</b>	<b>1.217</b>	<b>1.277</b>

### Financieel Meerjarenperspectief 2007-2010

Het financieel meerjarenperspectief in deze Perspectiefnota is opgebouwd vanuit de begroting 2006, de 2<sup>e</sup> bestuursrapportage 2005, het overdrachtsdocument en de relevante informatie vanuit de 1<sup>e</sup> bestuursrapportage 2006 en de jaarrekening 2005. Deze gegevens zijn aangevuld met de doorrekeningen van de meest recente informatie over de algemene uitkering (de zogenaamde meicirculaire).

Daarnaast beschikken we over de geactualiseerde ramingen van de grondexploitatie. Op basis van de jaarrekening 2005 zijn alle actieve grondexploitaties herzien op basis van een eindwaardeberekening per 31-12-2011. Ook voor dit onderdeel betekent dat een verdieping en aanvulling van de informatie, ten opzichte van het overdrachtsdocument. De ontwikkeling van de vrije algemene reserve en de geactualiseerde grondexploitaties hebben wij in hoofdstuk 3 opgenomen.

De reguliere meerjarenbegroting beslaat in principe een periode van 4 jaar (2007-2010). In aansluiting op de aanpak in het Overdrachtsdocument is ook in deze Perspectiefnota het financieel meerjarenperspectief aangevuld met de te verwachten ontwikkeling op hoofdlijnen voor de periode 2010-2015. Het gaat dan om het inzicht in het verloop van de groeigerelateerde structurele inkomsten en uitgaven. Wij gebruiken dit inzicht om globaal te kunnen beoordelen in welke mate financiële effecten van besluiten voor 2010, doorwerken op de eerste verwachtingen over de begrotingsresultaten in de jaren daarna. Dit uiteraard in het besef van de (on)mogelijkheden om een getrouw beeld te kunnen geven van de financiële ontwikkelingen op een zo lange termijn.

De in beeld gebrachte ontwikkelingen leveren het volgende perspectief op.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2007	2008	2009	2010
*Indicatieve prognose begrotingssaldi	-/- 119	616	750	929

### Confrontatie Actieprogramma 2006-2010 en Financieel meerjarenperspectief 2007-2010

Het meerjarenperspectief biedt zicht op de mogelijkheid om voor een structureel bedrag van ca. € 0,5 miljoen aan nieuw beleid toe te voegen, zonder dat daarvoor aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Dit beeld is in lijn met de verwachte ontwikkeling van het begrotingsbeeld zoals opgenomen in het overdrachtsdocument en de eerste bestuursrapportage 2006. Bovendien stellen we vast dat het incidentele negatieve saldo van het jaar 2007 opnieuw is verminderd. Dat betekent dat de in de jaarschijf 2007 opgenomen onderwerpen van ons Actieprogramma kunnen worden gerealiseerd en in de begroting 2007 zullen worden opgenomen.

De toevoeging van de financiële effecten van de in de jaarschijf 2007 opgenomen onderdelen van ons Actieprogramma levert het volgende beeld op:

### Verwachte ontwikkeling meerjarenbegroting

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2007	2008	2009	2010
*Indicatieve prognose begrotingssaldi	-/- 119	616	750	929
Tranche 1: Actieprogramma jaarschijf 2007	-/- 527	-/- 527	-/- 527	-/- 527
<b>Totaal</b>	<b>-/- 646</b>	<b>89</b>	<b>223</b>	<b>402</b>

Voor de dekking van de in de latere jaren (2008 tot en met 2010) opgenomen onderwerpen gaan wij in de periode na afronding van de begroting 2007 voorstellen ontwikkelen die de daarvoor benodigde financiële ruimte kunnen opleveren. We denken daarbij aan een divers samengesteld pakket van onder andere:

- Financieel technische maatregelen
  - Beoordeling van reserves en voorzieningen, in het bijzonder de ontwikkeling van de vrije algemene reserve in relatie tot de in de risicoparagraaf opgenomen onderwerpen. De bijzondere aandacht voor de vrije algemene reserves is gebaseerd op de positieve ontwikkeling daarvan, mede door het afvlakken van het eerder verwachte incidentele negatieve resultaat van het begrotingsjaar 2007. Wij gaan onderzoeken of en zo ja in welke mate deze ruimte ook kan worden ingezet om de ambities van de tweede tranche van het actieprogramma te verwezenlijken, mede gelet op de ervaringen met de jaarcijfers gedurende de laatste jaren.
  - Beoordeling van de financieringsstructuur, in relatie tot de gehanteerde rekenrente.
- (Periodieke) beoordeling van de efficiency van de organisatie en de doelmatigheid en doeltreffendheid van het bestaande beleid, waarbij voortdurend aan het principe van oud voor nieuw getoetst zal worden.
- Intensivering van onderzoek naar investerings- en subsidiemogelijkheden door derden op basis van concrete plannen.
- Toepassing van een strikte begrotingsdiscipline met als uitgangspunt dat de financiële lasten voor de burgers en bedrijven jaarlijks met niet meer dan het inflatiepercentage mogen stijgen.

Naast de financiële effecten van de onderwerpen uit de jaarschijven 2008, 2009 en 2010 betrekken wij ook de resultaten van de verdere verdieping/uitwerking van de noodzakelijke budgetten voor beheer en instandhouding van de openbare ruimte en infrastructurele voorzieningen. Deze voorstellen worden aan u voorgelegd bij de behandeling van de Perspectiefnota 2008.

Een indicatie van de omvang van het bij de Perspectiefnota 2008 aan u voor te leggen pakket voor financiële maatregelen treft u hieronder aan. De bedragen zijn gebaseerd op de omvang van de tweede tranche van het Actieprogramma 2006-2010.

### Indicatie omvang maatregelen Perspectiefnota 2008

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2007	2008	2009	2010
Actieprogramma jaarschijf 2008		555	555	555
Actieprogramma jaarschijf 2009			135	135
Actieprogramma jaarschijf 2010				60
<b>Totaal</b>		<b>555</b>	<b>690</b>	<b>750</b>

Wij hopen u op deze manier een volledig beeld te hebben gegeven van de aard en omvang van onze ambities, de financiële effecten daarvan en de mogelijkheden om deze op korte termijn te kunnen dekken. Daarnaast hebben wij inzicht gegeven in de omvang van het in de komende maanden samen te stellen pakket aan maatregelen voor de dekking van de jaarschijven 2008 tot en met 2010 van ons Actieprogramma.

Bij de beoordeling van deze Perspectiefnota kunt u in de raadsvergadering van 4 juli 2006 tevens beschikken over de jaarrekening 2005, de 1<sup>e</sup> bestuursrapportage 2006 en de geactualiseerde grondexploitaties.

Burgemeester en wethouders van Houten,  
de secretaris

de burgemeester,

J. Wiegel

C.H.J. Lamers

## **2. Actieprogramma 2006-2010**

### **Bouwen, binden, bruisen: investeren in samenhang en kwaliteit Coalitieakkoord Houten 2006-2010, inclusief actieprogramma**

#### **Voorwoord**

Houten is de afgelopen decennia in een snel tempo gegroeid van een landelijk dorp naar een middelgrote stad. Een ingrijpend veranderingsproces. Dat heeft een mooie stad met prachtige woonwijken en veel groen opgeleverd, met goed functionerende bedrijfsterreinen en kantoorlocaties. Ook heeft Houten een aantrekkelijk buitengebied, waar het goed leven is in de kleine kernen Schalkwijk, Tull en 't Waal en 't Goy. Er zijn goede resultaten bereikt in de afgelopen jaren, die we graag vasthouden en waarop we willen voortbouwen. Het gaat heel goed in Houten, maar er zijn ook nog veel zaken die beter kunnen en anders moeten. Houten heeft de snelle groei niet helemaal kunnen bijbenen. Er is te weinig aandacht geweest voor onze jongeren en verschillende voorzieningen zijn nog ontoereikend. Ook is er behoefte aan meer sociale samenhang en participatie en aan een bestuur dat dicht bij zijn inwoners staat en aanspreekbaar is op zijn prestaties. Kortom, we willen een beter Houten door te investeren in samenhang en kwaliteit.

We hebben daarbij vier speerpunten voor ogen. In elk van de speerpunten zullen we zo concreet mogelijk benoemen wat we goed vinden gaan, wat beter kan en wat we de komende jaren willen bereiken. Niet dichtgetimmerd en uitputtend, maar zeker ook niet vrijblijvend. In aanvulling hierop zullen we jaarlijks ons beleid evalueren en ruimte bieden voor nieuwe beleidsaccenten die inspelen op voortschrijdende ontwikkelingen en inzichten.

De vier speerpunten zijn:

1. Een betrokken, bruisende en veilige samenleving voor iedereen
2. Een duurzame stad met ruimte voor jong en oud, bedrijven en voorzieningen
3. Een vitaal buitengebied met leefbare kernen, levensvatbare landbouw en recreatieve kwaliteit
4. De handen uit de mouwen voor een slagvaardig en open bestuur

#### **Speerpunt 1 - Een betrokken, bruisende en veilige samenleving voor iedereen**

Houten heeft een uitstekend leefklimaat voor gezinnen met kinderen. In Houten zijn veel bruisende verenigingen. Duizenden vrijwilligers zetten zich in. Bedrijven zijn maatschappelijk actief. Dat moet vooral zo blijven! Maar na de groeispurt moet Houten als gemeenschap nu volwassen worden. Dat houdt in dat er meer aandacht moet zijn voor de sterk groeiende groep jongeren. En ook andere groepen inwoners hebben de komende jaren in meer of mindere mate bijzondere aandacht en zorg nodig. Dat geldt voor de toenemende groep ouderen in onze gemeente, maar bijvoorbeeld ook voor allochtonen en ex-psychiatrische patiënten. Alle inwoners moeten de kans krijgen om volwaardig mee te doen in onze Houtense samenleving. We zijn er voor elkaar. Voor de 50.000 inwoners die Houten binnenkort rijk is zijn voorzieningen nodig. Voor en door die inwoners moet er voldoende te doen zijn: op het terrein van sport, cultuur, recreatie en ontspanning. En bovenal is het nodig dat inwoners in hun eigen wijk en buurt meer bij elkaar betrokken raken. Verenigingen, maatschappelijke organisaties en kerken krijgen mogelijkheden om hun rol hierbij verder te versterken.

Dit college zet daarom extra in op de volgende zaken:

##### **1.1 Investeren in faciliteiten voor jongeren**

Voor jongeren kan het in Houten zoveel beter. Zij hebben ontplooiings- en ontmoetingsmogelijkheden nodig en moeten serieus worden genomen. Ze moeten niet gezien worden als 'overlast'. Om dat te bereiken, geven we een coördinerend jeugd- en jongerenwethouder de taak tot afgestemd jongerenbeleid te komen. Deze zorgt er voor dat jongeren bij het beleid worden betrokken op een manier die hen aanspreekt. De voorzieningen voor jongeren moeten worden uitgebreid, onder meer in Castellum en er moeten meer ontmoetings- en uitgaansmogelijkheden komen. Verder willen we huisvestingscomplexen voor jongeren realiseren en 250 extra starterswoningen. We willen voorkomen dat er drop-outs ontstaan en inzetten op goede signaleringssystemen en individuele aandacht. Ook zetten we in op het voorkomen van overmatig gebruik van alcohol en andere verslavende middelen.

## **1.2 Meer aandacht voor sport**

Sport en sportverenigingen leveren een belangrijke bijdrage aan de onderlinge samenhang in de samenleving. Het is goed voor de gezondheid en de persoonlijkheidsontwikkeling van jong en oud. Er is in Houten veel geïnvesteerd in sportvoorzieningen, maar door de snelle groei is er de komende jaren nog meer nodig. Op korte termijn presenteren we in een uitgewerkt, samenhangend plan welke uitbreidingsbehoefte er is en hoe deze kan worden gerealiseerd. Daarbij bevorderen we dat bestaande accommodaties zo efficiënt mogelijk worden gebruikt en zo mogelijk ook worden ingezet voor andere dan alleen sportactiviteiten. Tarieven mogen daarbij geen blokkade vormen. We komen daarom snel met een voorstel om deze te verlagen. Onderdeel van het zoeken naar optimalisering van het gebruik van sport- en welzijnsaccommodaties is het invoeren van een continuooster in samenwerking met de Houtense scholen en kindercentra. Dit continuooster is een uitwerkingsconcept van de brede school en sluit aan bij landelijke ontwikkelingen op het gebied van onderwijs. Samen met de sportverenigingen willen we de ondersteuning van sportvrijwilligers verbeteren en ook sportstimuleringsactiviteiten ontwikkelen via de stimuleringsmaatregel Buurt, Onderwijs en Sport, de zogenaamde BOS-impuls.

## **1.3 Meer culturele activiteiten**

Onlangs is de Cultuurnota aangenomen in de raad. Deze vormt een goed uitgangspunt voor de uitbouw van culturele activiteiten in Houten. Dit college wil graag maximaal gebruik maken van de mogelijkheden van het nieuwe cultuurcentrum door een goede, professionele programmering en het beschikbaar stellen van faciliteiten voor de amateurkunstbeoefening. Ook ondersteunen we maatschappelijke initiatieven voor meer culturele evenementen en uitingen door het jaar heen en op verschillende plaatsen in onze gemeente.

## **1.4 Een goede kwaliteit van zorg en welzijn**

De grotere verantwoordelijkheden die gemeenten krijgen bij het uitvoeren van een aantal taken in het kader van zorg en welzijn door de invoering van de nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) willen we op een kwalitatief hoogwaardige wijze oppakken. Daarbij zal ook het combineren van arbeid en (mantel)zorg aandacht krijgen. De voorzieningen in het kader van de WVG houden we tenminste op gelijk niveau. Naast nieuwe initiatieven en wetgeving die op ons afkomt de komende jaren, willen wij het bestaande sociaal-cultureel werk in stand houden. Dit geldt voor bestaand ouderen- en volwassenenwerk, opbouwwerk enzovoort. De vergrijzing heeft op veel aspecten van beleid invloed. Om daaraan de noodzakelijke aandacht te besteden, geven we een coördinerend ouderenwethouder de taak tot afgestemd ouderenbeleid te komen. Daarnaast willen we het wijkgericht werken langzaam uitbouwen, naar het voorbeeld van de Vuurtoren.

## **1.5 Breed onderwijs**

Het college streeft naar een verbreding van het onderwijsaanbod in Houten, in het bijzonder van het VMBO en naar de introductie van het concept brede school in Houten (zie ook 1.2 continuooster). We willen de verbinding tussen wijk en school verder versterken. Verder willen we dat scholieren veilig van en naar school kunnen gaan.

## **1.6 Een veilige samenleving**

Iedereen moet zich veilig voelen in Houten: oud en jong, allochtoon en gehandicapt. Dat kan de gemeente niet alleen, daarvoor is ook de inzet nodig van inwoners, politie, woningcorporaties en anderen. Iedereen heeft een verantwoordelijkheid in het bijdragen aan een veilige samenleving. De gemeente neemt maatregelen tegen verkeersonveilige en sociaal onveilige situaties. Ook pakken we vandalisme en overlast aan. Dit alles doen we via een integrale aanpak. Jongeren moeten niet worden gestigmatiseerd, maar serieus genomen. We stimuleren het gebruik van veiligheidskeurmerken.

## **1.7 Iedereen doet mee!**

Participatie van alle groepen en individuen is het doel. Met of zonder werk, met een hoog of een laag inkomen, zelfstandig functionerend of zorgbehoevend. Iedereen moet zich een volwaardig lid van de samenleving kunnen voelen en waar mogelijk ook bijdragen aan de kwaliteit van die samenleving. Waar die mogelijkheden ontbreken, zet dit college zich in die te realiseren. Door een volwaardig minimabeleid, door het ondersteunen van vrijwilligerswerk, door het verschaffen van noodzakelijke hulpmiddelen en faciliteiten. Randvoorwaarde daarbij is dat de armoedeval niet groter wordt. Allochtone medeburgers worden ondersteund om snel deel uit te maken van de samenleving.

## Actieprogramma

1.1 Investeren in faciliteiten voor jongeren			
Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Uitbreiding uitgaansvoorzieningen en ontmoetingsmogelijkheden voor tieners (11-15 jaar) en jongeren (16+):			
- Jongerenvoorziening in Castellum stimuleren en faciliteren via de markt	- Wens/eis ingebracht in stuurgroep Ontwikkelingsverband; invulling Castellum-West (bijv. exploitatie dart/pool/snooker centrum) - Verkenning naar mogelijkheden tav Castellum Oost	2009	Grondexploitatie
- Betere benutting capaciteit bestaande en nieuwe sociaal culturele voorzieningen voor tieners en/of jongeren	In Houten-Zuid loopt een pilot met tienerwerk. Als uit de evaluatie positieve resultaten komen, overwegen we uitbreiding naar Schoneveld en Houten-Noord.	2008	€ 50.000
- JIPJOPbus Enter en MADDbus Stichting Agathos	Het college blijft deze initiatieven ondersteunen in de vorm van vergunningen.	2006-2010	--
- Discotheek	De discotheek wordt gerealiseerd in deelplan De Meerpaal. Verwachte ingebruikname is 2007.	2007	Markt
- Bioscoop	Onderdeel ontwikkeling De Spil.	2008	Markt
- Jongerencafés: mogelijkheden voor vestiging stimuleren en faciliteren in het centrum	In de plannen contracten masterplan Centrum zijn opgenomen: - realisatie horecavoorziening cultuurcentrum - realisatie horecapaviljoen 't Rond - realisatie grand café onderdeel ontwikkeling De Spil - onderdeel ontwikkeling noord-oost kwadrant Masterplan	2007 2007 2008 2009	Markt Markt Markt Markt
2 complexen voor kamerbewoning voor jongeren realiseren	Studie naar potentiële locaties en eerste gesprekken met partijen opgestart.	2008/2009	Grondexploitatie
Jongerenparticipatie, gericht op betrekken van jongeren bij beleid	- Eerste initiatieven al in 2006, bijvoorbeeld in de vorm van chatsessies met de wethouder jongerenbeleid; - Jongeren betrekken bij landelijke verkiezingen in 2007 i.s.m. stichting Enter en het onderwijsveld - Ontwikkelen plannen na vervolgonderzoek naar de mogelijkheden en ideeën jongeren - Relatie met ontwikkeling interactieve website gemeente	2006 2007 2007	Bestaand budget zie 4.3

Jongerenloket, gericht op voorkomen voortijdig schoolverlaten en bevorderen jeugdwerkgelegenheid (conform Taskforce Jeugdwerkloosheid)	Aansluiten bij regionale ontwikkeling i.s.m. trajectbegeleiding door Regionaal Meld en Coördinatiepunt voortijdige schoolverlaters (RMC)	2008	RMC-budget
Preventiecampagne genotmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Update genotmiddelen onder jongeren</li> <li>- Uitbreiding bestaand preventiebeleid in het basisonderwijs naar jongerenwerk</li> </ul>	2007	€ 10.000
Actieplan risicojeugd en sport	Jongeren in contact brengen met sport	2007-2011	Provinciaal en bestaand budget
Opgroei- en opvoedondersteuning	Loket in relatie tot WMO	2007/2008	Bestaand budget

## 1.2 Meer aandacht voor sport

Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Neerwaartse bijstelling huurtarieven	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Invoering 1<sup>e</sup> verlaging van 10% m.i.v. 2007</li> <li>- Overige tranches (max. 10 en 5%) afhankelijk van invulling plannen m.b.t. efficiënter gebruik dan wel uitbreiding accommodaties</li> </ul>	2007	€ 40.000
Efficiënter gebruik en mogelijke uitbreiding bestaande accommodaties en/of verdere verlaging huurtarieven	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Nadere uitwerking van inventarisatie wensen/eisen en urgente knelpunten verenigingen</li> <li>- Meerjareninvesteringsprogramma sportaccommodaties op basis onderzoek</li> <li>- Relatie met uitvoering meerjarenonderhoudsprogramma</li> <li>- Indicatieve fasering realisatie</li> </ul>	2006 2007  2007 2008 2009	   € 50.000 € 90.000 € 70.000
Verbetering van de ondersteuning van sportvrijwilligers.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Verbetering ondersteuning vormgeven in overleg met verenigingen (bijv. inhuur menskracht voor de administratie van sportverenigingen, vergoedingen, training/scholing, aanstellen verenigingsmanager</li> <li>- Kostenraming indicatief</li> </ul>	2007	€ 40.000
Sportstimuleringsactiviteiten (BOS)	De kosten zijn gedurende 4 jaar 50% rijk - 50 % gemeente, daarna 100% gemeente.	2007 2011	€ 32.000 € 64.000

1.3 Meer culturele activiteiten			
Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Uitvoeringsprogramma Cultuurnota	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Mogelijkheden bieden voor cultuurdeelname en lokale initiatieven (o.m. activeren jongerencultuur, evenementen)</li> <li>- Intensivering van het culturele programma in het Cultuurcentrum</li> <li>- Versterking van de ruimtelijke kwaliteit (o.m. beeldende kunst en architectuur)</li> <li>- Zichtbaarheid van cultuur versterken (o.m. gelegenheid bieden voor presentaties door jong en oud)</li> </ul>	2007 2008	€ 75.000 € 75.000
Openingstijden bibliotheek (verruiming op zaterdag)	Heroverweging van de openingstijden van de bibliotheek om een verruiming te realiseren op zaterdag.	2007	Kosten-neutraal

1.4 Een goede kwaliteit van zorg en welzijn			
Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Invoering WMO	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Hoogwaardige invoering van de WMO</li> <li>- Eerste de huishoudelijke verzorging en de burgerparticipatie</li> <li>- Beleidsontwikkeling op de prestatievelden in nauw overleg met burgers, instellingen en raad</li> <li>- Ontwikkeling WMO-loket</li> </ul>	2007	Bestaand budget
Opvang en ondersteuning kwetsbare groepen	<p>Onderzoek naar ondersteuning en opvang voor individuen en gezinnen met complexe en/of urgente problemen. Concreet gaat het hierbij om:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Maatschappelijke opvang en aanpak huiselijk geweld</li> <li>- Openbare geestelijke gezondheidszorg</li> <li>- Ambulante verslavingszorg</li> <li>- Opvoed- en opgroeiondersteuning</li> </ul>	2007	p.m.
Zorgvoorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Faciliteren particuliere initiatieven in de zorg</li> <li>- Faciliteren van vestiging 1e lijnsgezondheidscentra</li> </ul>	2006-2010	n.v.t.
Mondiaal Beleid	Intensivering ondersteuning lokale initiatieven maatschappelijke en kerkelijke organisaties m.b.t. internationale samenwerking	2007	€ 10.000
Verbreding aanpak beheer en exploitatie sociaal cultureel centrum Vuurtoren	Verbreding naar bestaande en nieuwe centra op basis van evaluatie pilot Vuurtoren	2007 2008 2009	€ 50.000 € 50.000 € 50.000
Vrijwilligersondersteuning versterken	In overleg met verenigingen en instellingen herijken gemeentelijke faciliteiten voor ondersteuning vrijwilligerswerk	2007	Bestaand budget
Invoering sociaal-cultureel werk	Om bewoners zelf te laten bouwen aan een bruisende wijk is het noodzakelijk hen eerst te binden en te activeren. Het	2007 2008	€ 50.000 € 50.000

	project De Buren heeft dat gedaan voor Houten-Zuidoost. Actiepunt is instandhouding en verbreding van dit concept naar bestaande en nieuwe wijkcentra. Impulssubsidie voor bepaalde tijd.	2010 2011	-/-€ 50.000 -/-€ 50.000
--	---	--------------	----------------------------

<b>1.5 Breed onderwijs</b>			
<b>Wat?</b>	<b>Hoe?</b>	<b>Wanneer?</b>	<b>Hoeveel?</b>
Verbreding aanbod voortgezet onderwijs in Houten: - Vestiging breed VMBO in Houten - Nevenvestiging Berg en Boshschool - Groen VMBO	- Onderzoek haalbaarheid vestiging breed VMBO - Specifieke voorstellen dekking financiële gevolgen indien zicht op haalbaarheid - Realisatie van een school die combinatie biedt van onderwijs en zorg. Doelgroep: jeugd van 4-20 jaar met problemen in het autistisch spectrum - Wordt gerealiseerd binnen Wellantcollege	2006  2008	p.m.  Bestaande budgetten
Invoeren brede school concept na overleg met scholen en ouderverenigingen	- Aanvulling nota Onderwijsbeleid met onderzoek naar betere benutting bestaande accommodaties - Afstemming capaciteit en roosters scholen en voorzieningen (haalbaarheid continuooster)	2008	--
Betere benutting netwerken voor werkervaringsplaatsen voor jongeren	- Pilot ROC Midden Nederland t.b.v. koppeling onderwijs en re-integratie - Werkervaringsplaatsen jongeren - Betrokkenheid gemeentelijke relaties	2006-2010	Herschikking en koppeling bestaande budgetten

<b>1.6 Een veilige samenleving</b>			
<b>Wat?</b>	<b>Hoe?</b>	<b>Wanneer?</b>	<b>Hoeveel?</b>
Ouderbetrokkenheid vergroten – Utrechts Verkeersveiligheids Label (UVL)	- De provincie (ROV) stimuleert en financiert het UVL bij gemeenten en scholen - Belangrijk onderdeel voor scholen voor het behalen van het label is het aanstellen van een (door 3VO opgeleide) verkeersouder. - Doel: 30% scholen UVL school 50% scholen UVL school	2008 2010	Regulier (VVP) budget en subsidies ROV
Sociaal onveilige situaties aanpakken	- Inventarisatie sociaal onveilige situaties bij leefbaarheidsmonitor 2006 - Aanpak in combinatie met uitvoering onderhoudsmaatregelen in openbare ruimte - Relatie met veiligheidskeurmerk Wonen	2006  2007	Regulier budget
Terugdringen zwerfvuil	Ontwikkelen aanvullend actieprogramma zwerfvuil	2007	

Meer toezicht in centrum	De uitvoering van het centrumproject en de spoorverdubbeling vereisen de komende jaren extra aandacht voor het veilig houden van het centrum. College investeert daarom in extra toezicht.	2007	€ 50.000
Verkeersonveilige situaties aanpakken	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Realisatie doelen Verkeersveiligheidsplan 2006-2010: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Vijf (brom)fietsoversteken aanpakken</li> <li>- Drie fietsstraten aanleggen</li> <li>- Buitenwegen voorzien van snelheidsmaatregelen zoals suggestiestroken</li> </ul> </li> <li>- Relatie met ontwikkeling Programma Duurzaam Veilig</li> <li>- Uitbreiding budget voor aanpak acute situaties</li> </ul>	2006-2010	Regulier budget
		2007	€ 10.000

### 1.7 Iedereen doet mee!

Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Handhaven en waar mogelijk uitbouwen minimabeleid	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Intensivering communicatie vergroting bereikbaarheid/maximale benutting bestaande voorzieningen</li> <li>- Structurele aanpak pilot schuldhulpverlening</li> <li>- Deregulering en vereenvoudiging procedures, ook voor ingewikkelder aanvragen Bijzonder Bijstand</li> </ul>	2006-2010	Bestaand budget
		2007	€ 20.000
		2007	--

### Financiële effecten

Bedragen x € 1.000

Thema	2007	2008	2009	2010	2011/15
1.1 Investeren in faciliteiten voor jongeren	10	60	60	60	60
1.2 Meer aandacht voor sport	162	252	322	322	354
1.3 Meer culturele activiteiten	75	150	150	150	150
1.4 Een goede kwaliteit van zorg en welzijn	110	210	260	210	160
1.5 Breed onderwijs	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
1.6 Een veilige samenleving	10	60	60	60	60
1.7 Iedereen doet mee!	20	20	20	20	20
<b>Totaal</b>	<b>387</b>	<b>752</b>	<b>872</b>	<b>822</b>	<b>804</b>



## **Speerpunt 2 - Een duurzame stad met ruimte voor jong en oud, bedrijven en voorzieningen**

Na twee groeitaken is Houten qua omvang een middelgrote stad geworden. Weliswaar op een steenworp afstand van Utrecht met alle voorzieningen en faciliteiten, maar toch ook met een eigen identiteit. Gegroeid als gezinsstad bij uitstek is de samenstelling van de bevolking nu meer divers aan het worden. Dat vinden we een positieve ontwikkeling en daar gaan we beleidsmatig op inspelen. Veel hier opgegroeide jongeren wensen in Houten te blijven. Ouderen vestigen zich in Houten vanwege hun kinderen en kleinkinderen en blijven hier, ook na het vertrek van hun kinderen uit Houten. Met de groei van de bevolking komen ook allerlei minderheidsgroepen meer in beeld. We zijn ons ervan bewust dat op verschillende beleidsterreinen de verantwoordelijkheid van de gemeente niet ophoudt bij de gemeentegrens. We onderschrijven de meerwaarde van regionale samenwerking tussen gemeenten. Voor de komende collegeperiode verwachten we dat er belangrijke besluiten op ons afkomen, onder andere in verband met de uitwerking van het recent vastgestelde regionaal structuurplan.

De werkgelegenheid groeit gelukkig mee met de beroepsbevolking. Dat willen we actief blijven bevorderen door goede vestigingslocaties te bieden voor bedrijven. Dat is ook goed voor de beperking van de groei van de automobiliteit omdat de praktijk uitwijst dat veel mensen die in Houten werken er uiteindelijk ook graag willen wonen en dat veel mensen die in Houten wonen een werkplek in Houten prefereren. Niettemin blijkt door overcapaciteit op de kantorenmarkt dat niet alle geplande werkgelegenheidslocaties ook daadwerkelijk worden benut. Voor deze locaties wil het college omzetting naar woningbouw, in het bijzonder voor starters en bijzondere doelgroepen.

### **2.1 Samen naar de stad**

Dit college volgt de ingezette lijn dat Houten een voorzieningenniveau moet hebben dat gericht is op de eigen bevolking. Houten streeft geen regiofunctie na, hoewel er in de praktijk inmiddels een lichte regiofunctie voor het Kromme Rijngebied is ontstaan.

In de afgelopen jaren zijn goede besluiten genomen over de afbouw van de stad. Er komt een volwaardig centrum voor heel Houten met goede verbindingen over weg en rail. De uitwerking van de laatste Vinex wijken, inclusief Castellum moet doorgaan op de ingeslagen weg en met de grootste voortvarendheid. Toch wensen wij wel nieuwe accenten te zetten op het gebied van meer goedkope en sociale woningbouw, intensivering van voorzieningen en vormgeving van de laatste wijken. Castellum wordt het beeldbepalende centrum van Houten-Zuid. Bij de uitwerking van het ontwerp zal bijzondere aandacht worden gegeven aan de architectonische vormgeving en de inpassing van de hoogteaccenten in de omgeving.

Ook wil het college meer woningbouw in Houten Centrum door verdichting en waar mogelijk ophoging van bestaande gebouwen. Verder moet er een goede verbinding komen tussen het nieuwe en het bestaande deel van het centrum. De stedelijkheid en uitstraling van het huidige centrum wordt daardoor versterkt.

### **2.2 Verkeer en vervoer**

De ontsluiting van Houten vraagt met de groeiende bevolking extra aandacht. Het creëren van goede mogelijkheden van openbaar vervoer staat daarbij voorop. Hierbij denken we aan een hogere frequentie van het treingebied na de spoorverdubbeling, het bevorderen van het gebruik van de regiotaxi, meer mogelijkheden voor lokaal openbaar vervoer en meer busverbindingen naar omliggende plaatsen. We willen fietsvoorzieningen en fietsverbindingen met onze omgeving verbeteren, in het bijzonder van en naar Utrecht. Verder willen we het OV-gebruik stimuleren, onder andere via het (gratis) bewaakt stallen van fietsen in het centrum. Voor de ontsluiting van het autoverkeer willen we de aansluiting op de A12 zo snel mogelijk tot stand brengen. Bij de besluitvorming over het tracé en de financiering claimen we ruimte zodat op langere termijn een vierbaansoplossing mogelijk wordt zonder dat dit opnieuw hoge investeringen vergt.

### **2.3 Spelen en groen**

Om de leefbaarheid te bevorderen zal er extra aandacht uitgaan naar het beheer en voorzieningen in de openbare ruimte. Speeltoestellen en voorzieningen voor kinderen worden beter afgestemd op de specifieke behoefte van de diverse leeftijdsgroepen. We besteden daarbij extra aandacht aan de speelvoorzieningen in Houten-Zuid, waarbij we de mogelijkheid onderzoeken voor een bovenwijkse speelvoorziening. Verder willen we de plannen voor een speelbos in Nieuw-Wulven snel realiseren. Tot slot gaan we verder op de ingeslagen weg met wijkgericht samenwerken.

### **2.4 Duurzaamheid**

Dit college geeft duurzaamheid prioriteit. De uitvoering van het milieubeleidsplan en het klimaatbeleidsplan wordt daarom voortgezet. De doelstelling van 11% duurzame energievoorziening op Houtens grondgebied blijft gehandhaafd. Na evaluatie van het windpark Veerwagenweg bekijken we of en zo ja in hoeverre windenergie in Houten nog mogelijkheden heeft. Houten neemt deel aan een regionaal project voor de opwekking van energie uit biomas-

sa. Belangrijke randvoorwaarde is dat gebruik gemaakt wordt van biomassa uit de eigen regio. Als door technologische doorbraken de energetische terugverdientijd van systemen voor opwekking van zonne-energie verkleint, breidt Houten deze vorm van energieopwekking ook verder uit. In de nieuwbouw zal meer gebruik worden gemaakt van warmtekrachtkoppeling en warmtepompen.

De mogelijkheden van energiebesparing worden maximaal benut, zowel bij bedrijven als bij burgers. Daarvoor zetten we een communicatiecampagne op en een stimuleringsmaatregel.

In het uitvoeringprogramma van het milieubeleidplan wordt extra prioriteit gegeven aan luchtkwaliteit, geluid- en lichthinder. In 2006 wordt het uitvoeringsprogramma voor het waterplan gepresenteerd.

## Actieprogramma

2.1 Samen naar de stad			
Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Houten-Centrum: versterking uitstraling en meer woningbouw	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Herijking masterplan op basis verdichtingstudie;</li> <li>- Aanpak Centrum-Noord afgestemd op ontwikkeling Zuidkant en het Rond</li> <li>- Inzet grondexploitatie in combinatie met onderhoudsbudgetten</li> <li>- Parkeerstudie/parkeerbeleid</li> <li>- Het geheel moet resulteren in keuzes voor verdichtinglocaties en bijbehorende woningbouwprogrammering, met bijzondere aandacht voor starters, jongeren en overige doelgroepen</li> </ul>	2007	Aanvulling/herziening grondexploitatie Masterplan Centrum
Castellum	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Hoogwaardige architectonische invulling en bijzondere aandacht voor de creatieve vormgeving van de hoekpunten</li> <li>- Betrokken bij ontwikkeling definitie verkaveling en woningontwerp</li> </ul>	2007	--
Nieuwe/bestaande kantoorlocaties omzetten naar woningen	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ingebracht in stuurgroep Ontwikkelingsverband Houten</li> <li>- Inventarisatie overige bouwclaimcontracten opgestart</li> </ul>	2006-2010	Grondexploitatie
Plancapaciteit vinden voor 1000 woningen + 250 extra 2/3 kamer starterswoningen	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Inventarisatie bouwlocaties, herontwikkelingslocaties, bouwclaims en bestuurlijke wensen in Vinex</li> <li>- Studie naar mogelijke overige locaties</li> <li>- Relatie met doelgroepen Nota Wonen</li> </ul>	2007	Bestaande en nieuwe grondexploitatie
Verschuiving programma naar meer goedkope koop en sociale huur	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Betrekken bij contractvorming bouwclaimvrije gronden</li> <li>- Onderzoek haalbaarheid aanpassen bestaande nog niet gerealiseerde contracten</li> </ul>	2006-2010	Grondexploitatie
Meer tijdelijke noodwinkels	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Extra tijdelijke supermarkt Hofstad IV Onderdeel contractvorming Castellum-West</li> <li>- Nader onderzoek naar tijdelijke winkels en mogelijkheden ambulante handel</li> </ul>	2 <sup>e</sup> helft 2006  2007	Markt  Markt

## 2.2 Verkeer en vervoer

Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Aansluiting A12	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Besluitvorming over tracé en financiering</li> <li>- Vrijliggend fietspad</li> <li>- In uitvoeringsbesluit ruimte claimen voor evt. vierbaansoplossing</li> </ul>	2006/2007	Hiervoor is binnen de bestaande budgetten gereserveerd (m.u.v. fietspad)
Intensivering en uitbreiding openbaar vervoersvoorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Bevorderen bekendheid en gebruik regiotaxi</li> <li>- Meer mogelijkheden lokaal openbaar vervoer</li> <li>- Na spoorverdubbeling hogere frequentie treinbediening</li> <li>- Verbetering busverbinding Nieuwegein</li> <li>- Idem Driebergen/Zeist na realisatie aansluiting A12</li> </ul>	2007 2007 2011 2008 2010	-- BRU-budget BRU-budget BRU-budget BRU-budget
Stimuleren gebruik OV	Regelmatige behoeftepeilingen (bijv. via leefbaarheidmonitor en huis-aan-huisbladen) om OV beter aan te laten sluiten bij de wensen van inwoners	2006-2010	Reguliere budgetten
Gratis bewaakt fietsparkeren in nieuw centrum en overgangsmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Gebruik capaciteit in overgangssituatie na realisatie westelijk deel transferium</li> <li>- Gratis bewaakt fietsparkeren na realisatie gehele transferium</li> <li>- Inspanning ten behoeve van maximale inzet marktwerking bij exploitatie fietstransferium</li> </ul>	2008 2010	€ 100.000 € 100.000
Verbeteren fietsverbindingen	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Reservering vrijliggende fietspad 2<sup>e</sup> aansluiting rijkswegennet</li> <li>- In RVVP zijn de volgende verbindingen opgenomen: Oud-Mereveldseweg, Oud Wulfseweg</li> <li>- Fietsverbinding Nieuw Wulven onderdeel aanvullende projectovereenkomst viersporigheid</li> </ul>	2007/2010	BRU-budget/ onderhoud budget

## 2.3 Spelen en groen

Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Aandacht voor hoeveelheid, spreiding en kwaliteit speelvoorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Onderzoek naar mogelijkheden bovenwijkse speelvoorziening i.s.m. inwoners (incl. Houten-Zuid)</li> <li>- Realisatie bovenwijkse speelvoorziening</li> <li>- Mogelijkheden inventariseren, opwaarderen huidige speelvoorzieningen Houten-Zuid</li> <li>- Bij jaarlijkse vervangingsronden Houten-Noord de evenwichtige verdeling van speellocaties handhaven en waar mogelijk de kwaliteit verbe-</li> </ul>	2007 2008 2009 2007 2007 2006-2010	€ 5.000 € 10.000 € 20.000
<p>Toelichting:</p> <p>In Houten-Noord heeft de afgelopen jaren een sanering plaatsgevonden waarbij het aantal locaties weliswaar is beperkt, maar de kwaliteit is verbeterd en een evenwichtige verdeling is ontstaan. In Houten-Zuid is het aantal speellocaties en de kwaliteit er van beperkter. Daarnaast is er sowieso minder ruimte voor spelen. Dit rechtvaar-</p>			

digte extra maatregelen voor dit deel van Houten	teren		
Speelbos Nieuw-Wulven	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Onderzoek voor het realiseren van speelnatuur in Nieuw-Wulven opgestart</li> <li>- Rapportage over financiële haalbaarheid wordt opgesteld</li> </ul>	2006	Aanleg en onderhoud t.l.v. derden
Intensivering wijk en buurtgericht samenwerken	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Stimulering betrokkenheid inwoners bij directe leefomgeving en buurtactiviteiten</li> </ul>	2007	Bestaand budget

## 2.4 Duurzaamheid

Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Stimuleringsbeleid energiebesparing en toepassing duurzame energie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Evaluatie windpark Veerwagenweg</li> <li>- Deelname aan regionale biomassa-centrale (bij positieve resultaten voorstudie)</li> <li>- Van alle nog te bouwen woningen minimaal 50% duurzame energie toepassen (bijv. warmtepompen, zonneboilers, warmteterugwininstallaties, aansluiting WKC)</li> <li>- Zonnepanelen op stationsoverkapping: onderzoek 2006 in opdracht gemeente loopt. Volgende stap is overleg met ProRail over inpasbaarheid oorspronkelijk ontwerp en financiële haalbaarheid.</li> <li>- Mogelijkheid kleine windturbine onderzoeken</li> <li>- Voorlichtingscampagnes energiebesparing (huishoudens, scholen, bedrijven)</li> </ul>	2009 2008/2009  2006-2010  2010  2008  2006	€ 50.000
Intensivering milieuvorlichting en -educatie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Aanbod verbreden: meer natuur- en milieuonderwerpen: energie, water etc., maar ook meer aandacht voor educatie ouders, leerkrachten, vrijwilligers (workshops, kennisverbreding)</li> <li>- Uitwerken natuurpaden/excursies binnen de gemeente</li> <li>- Tentoonstellingen</li> <li>- Uitbreiden netwerk vrijwilligers</li> <li>- Uitbreiden les- en documentatiemateriaal</li> <li>- Huur ruimte voor buitenschoolse activiteiten</li> </ul>	2007	€ 20.000

## Financiële effecten

Bedragen x € 1.000

Thema	2007	2008	2009	2010	2011/15
2.1 Samen naar de stad	0	0	0	0	0
2.2 Verkeer en vervoer	0	100	100	200	200
2.3 Spelen en groen	0	5	10	20	20
2.4 Duurzaamheid	45	70	70	70	70
<b>Totaal</b>	<b>45</b>	<b>175</b>	<b>180</b>	<b>290</b>	<b>290</b>

## Speerpunt 3 - Een vitaal buitengebied met leefbare kernen, levensvatbare landbouw en recreatieve kwaliteit

Het buitengebied en de kleine kernen vormen een belangrijke landschappelijke kwaliteit van de gemeente Houten. Het karakter en de functie van het buitengebied is sterk aan het veranderen. De land- en tuinbouw zijn beeldbepalend voor het landschap, maar de bedrijvigheid die er van oudsher is, staat onder druk. Ook de bevolkingssamenstelling in de dorpen is de afgelopen jaren veranderd, waardoor er extra aandacht nodig is voor voorzieningen. Het college heeft hart voor een vitaal buitengebied met leefbare dorpen, een levensvatbare agrarische sector en uitbreiding van de recreatieve mogelijkheden. We ondersteunen de versterking van de landbouw door verbreding met landschappelijke en maatschappelijke diensten.

### 3.1 Ontwikkeling dorpsvisies

We willen samen met de inwoners van Schalkwijk, Tull en 't Waal en 't Goy voortvarend aan de slag met het ontwikkelen van dorpsvisies. Deze dorpsvisies zijn gericht op de versterking van de vitaliteit van de kleine kernen en vormen voor ons de basis om te bepalen wat de (beperkte) uitbreidingsmogelijkheden zijn. Voor Schalkwijk wil het college in het gebied tussen Groes en Korte Uitweg ruimere uitbreidingsmogelijkheden toestaan om zo de vitaliteit en recreatieve functie van het gebied te verbeteren en de bouw van het dorps huis en andere noodzakelijke voorzieningen mogelijk te maken.

### 3.2 Plattelandsvernieuwing

Houten werkt samen met buurgemeenten Bunnik en Wijk bij Duurstede aan plattelandsontwikkeling in het Kromme Rijn gebied. Dit gebeurt in het project Focus op Kromme Rijn, waarbij gebruik gemaakt wordt van de Europese subsidieregeling Leader+. Het college wil de ingezette koers van plattelandsvernieuwing en leefbaarheid van het platteland voortzetten. Daarbij willen we initiatieven en ideeën vanuit de bewoners ondersteunen. Ook kleinschalige bedrijvigheid die past in de landschappelijke omgeving komt de vitaliteit van het gebied ten goede.

Naast het Kromme Rijngebied zet het college ook in op een versterking van de landschappelijke, cultuurhistorische en recreatieve kwaliteiten van het Eiland van Schalkwijk. Daarbij zoeken we aansluiting bij de ontwikkeling van het nationaal landschap Hollandse Waterlinie en het nationaal Landschap rivierengebied. Houten herbergt een van de grootste en gaafste onderdelen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. We gaan een integraal gebiedsontwikkelingsproject opzetten om dit cultuurhistorisch monument te herstellen en te behouden.

### 3.3 Kansen voor natuur en recreatie in het buitengebied

Houten heeft een prachtig buitengebied met mogelijkheden voor natuur en recreatie. Het landschapsbeleidsplan is een goed kader om natuur en landschap te verbeteren. Maar er liggen nog kansen die we willen benutten. Er moeten meer wandel- en fietspaden komen en ook meer pleisterplaatsen, waardoor recreëren nog aantrekkelijker wordt. Ook het landelijke project Ruimte voor de Rivier biedt kansen voor recreatie en natuur, met een aantal waterstandsverlagende maatregelen in de uiterwaarden van Houten. Samen met de buurgemeenten aan de rivier en andere overheden ontwikkelen we daarvoor een integrale gebiedsvisie met uitvoeringsmaatregelen op de uiterwaarden.

## Actieprogramma

3.1 Ontwikkeling dorpsvisies			
Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Ontwikkelen dorpsvisies kleine kernen	Vormt onderdeel uitvoeringsprogramma Ruimtelijke Visie. Nauwe relatie met plattelandsvernieuwing (3.2). Fasering per kern:		Bestaand budget, subsidies en evt. Fondsen
	- Schalkwijk: project leefbaarheidsplan is opgestart	2006/2007	
	- 't Goy: nog dit jaar een intakegesprek over reikwijdte en planning project	2007/2008	Daarnaast nieuwe grondexpl.
	- Tull en 't Waal: nog dit jaar een intakegesprek over reikwijdte en planning project	2007/2008	

Dorpshuis Schalkwijk	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Realisatie in combinatie met woningbouwontwikkeling</li> <li>- Gedeeltelijke bijdrage in structurele exploitatie- en kapitaallasten</li> </ul>	2008	€ 50.000
----------------------	---	------	----------

### 3.2 Plattelandsvernieuwing

Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Focus op de Kromme Rijn	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uitvoering van het startdocument Focus op de Kromme Rijn (gebiedsloket, dorpsvisies, inhoudelijke verdieping thema's landbouw en recreatie, fietsknooppunten, meedraaien landelijke pilot gebiedsvoorlopers).</li> <li>- Ontwikkelen van een op uitvoering gerichte integrale gebiedsvisie</li> <li>- Budget t.b.v. initiëren/stimuleren investeringen derden</li> </ul>	2006-2010	€ 10.000
Eiland van Schalkwijk	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ontwikkelen van een op uitvoering gerichte integrale gebiedsvisie</li> <li>- Overleg betrokkenen (bewoners, marktpartijen etc.)</li> <li>- Relatie met ontwikkeling Ruimte voor de Rivier</li> <li>- Relatie met ontwikkeling Linieland</li> <li>- Relatie met groene ambitie Provincie en inzet Investeringsbudget Landelijk Gebied</li> </ul>	2006-2010	Nieuwe grondexploitatie

### 3.3 Kansen voor natuur en recreatie in het buitengebied

Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Nadere uitwerking/invulling recreatief- en toeristisch beleid	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Projectplan</li> <li>- Budget t.b.v. initiëren/stimuleren investeringen derden</li> </ul>	2007 2007-2010	€ 10.000
Uitbreiding wandel- en fietspaden	<p>Haalbaarheidsstudie t.a.v.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Wandelpad langs Beusichemseweg</li> <li>- Wandelpad Beusichemseweg-Werkhoven via kasteel Weerdenburg</li> <li>- Ontbrekende schakels in fiets- en wandelverbindingen buitengebied</li> </ul> <p>Realisatie op basis haalbaarheidsstudie</p> <p>Fietspaden: zie ook 2.2 Verkeer+vervoer</p>	2007  2008 2009	Provinciaal budget  € 10.000 € 10.000
Uitbreiding pleisterplaatsen	<p>Pleisterplaatsen mogelijk maken/faciliteren, zoals</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kleinschalige horeca</li> <li>- Kleinschalig kamperen</li> <li>- Bed- en breakfast</li> </ul>	2006-2010	Markt
Bevordering recreatie in en langs het water	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kanoroute maken</li> <li>- Realiseren van aanlegsteigers</li> <li>- Wandelen langs het water</li> <li>- Relatie met uitvoeringsprogramma Waterplan</li> </ul>	2008	Externe partijen

## Financiële effecten

Bedragen x € 1.000

Thema	2007	2008	2009	2010	2011/15
3.1 Ontwikkeling dorpsvisies	0	50	50	50	50
3.2 Plattelandsvernieuwing	10	10	10	10	10
3.3 Kansen voor natuur en recreatie in het buitengebied	10	20	30	30	30
<b>Totaal</b>	<b>20</b>	<b>80</b>	<b>90</b>	<b>90</b>	<b>90</b>



## **Speerpunt 4 - De handen uit de mouwen voor een slagvaardig en open bestuur**

Vanuit het uitgangspunt van een betrouwbare overheid zetten we goed beleid met kracht voort. Als er koerswijzigingen in het beleid moeten plaatsvinden, communiceren we daar vroegtijdig en duidelijk over. Nieuw beleid brengen we tot stand in goede interactie met bewoners, instellingen en bedrijven. In enkele gevallen zijn daar al goede ervaringen mee opgedaan. De komende collegeperiode maken we daar nog meer werk van, waarbij we ook nieuwe vormen van burgerparticipatie willen toepassen.

### **4.1 Slagvaardig de gemeente besturen: het kan anders**

Belangrijk in de komende periode is de manier waarop college en raad met elkaar samenwerken. Daarbij past een actieve betrokkenheid van de burgers bij het politieke debat en minder stroperigheid bij de besluitvorming. Ook past daarbij een tijdige en meer op maat gesneden informatievoorziening vanuit het college richting raad. Het college wil daarom zo snel mogelijk met de raad in debat om te komen tot een nieuwe, slagvaardige manier van besturen. Hiermee zijn elders in het land al goede ervaringen opgedaan, zoals in Almere en Apeldoorn.

### **4.2 Communicatie en burgerparticipatie**

Houten is over een aantal jaren klaar met de groeitaak. De nadruk bij planontwikkeling komt daarbij steeds meer te liggen op bestaand stedelijk gebied. Dat vergt een andere vorm van communiceren over en uitvoeren van de plannen. Ook bij de laatste uitbreidingplannen van Vinex is dat al merkbaar. In steeds meer situaties is er sprake van bestaande bewoners en belanghebbenden. Het college zal daarom op passende wijze zorgen voor vroegtijdige betrokkenheid van bewoners bij het ontwikkelen van plannen en niet alleen terugvallen op wettelijke inspraakprocedures. De bestaande wijkschouwen en bewonersbijeenkomsten worden voortgezet. Daarnaast vergroten we ook de mogelijkheden van internet voor een betere communicatie tussen burger en gemeente.

### **4.3 De gemeentelijke organisatie: tot uw dienst**

De ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie naar meer samenwerking en kwaliteit wordt met kracht voortgezet. Ook de kwaliteit en snelheid van de dienstverlening wordt verbeterd. De ingezette ontwikkeling naar een gemeentewinkel is daarbij van belang, net zoals de inzet van vaste contactpersonen voor burgers en bedrijven.

### **4.4 Dienstverlening zonder bureaucratische rompslomp**

Het college maakt echt werk van vermindering van regelgeving en bureaucratie. Binnen een jaar komen we met een raadsvoorstel met concrete voorstellen voor:

- afschaffing van overbodige en onnodige regelgeving, waardoor niet alleen het aantal regels vermindert, maar bestaande regels ook begrijpelijker en beter toepasbaar worden
- halvering van proceduretijden voor de afhandeling van gemeentelijke diensten en aanvragen, die daarvoor in aanmerking komen en waarvoor geen wettelijke termijnen gelden
- afschaffing van onnodige leges en een kritische doorlichting van de legesplichtige diensten.

### **4.5 Gezonde financiën**

Het overdrachtsdocument 2006 is het uitgangspunt voor het nieuwe college bij de start van de nieuwe bestuursperiode. Op basis van dit document stellen wij vast dat het financiële meerjarenperspectief voor de gemeente Houten positief is en daarmee ruimte biedt voor investeringen in nieuw beleid. Niettemin is het college zich er terdege van bewust dat vooral als gevolg van rijksbeleid de financiële situatie onzeker is en de kans op tegenvallers (bijvoorbeeld bij de uitwerking van de WMO) reëel aanwezig is. Het college zal dan ook een strikte begrotingsdiscipline in acht nemen. Uitgangspunt daarbij is dat de financiële lasten voor de burgers en bedrijven jaarlijks met niet meer dan het inflatiepeil mogen stijgen. De doelmatigheid van de organisatie zullen we tijdens de collegeperiode kritisch doorlichten. Daar waar mogelijkheden zijn voor bezuinigingen, bijvoorbeeld door een gericht aanbestedingsbeleid, benutten we die optimaal. De reserves en voorzieningen blijven op een verantwoord peil. Ruimte voor nieuw beleid wordt gevonden binnen de mogelijkheden van de begroting. Die financiële ruimte vergroten we door nieuwe beleidsinitiatieven af te wegen tegen bestaand beleid. In samenwerking met de gemeenteraad bereiden we een gerichte kerntakendiscussie voor. Deze discussie heeft dus niet als doel het doorvoeren van een bezuinigingsdoelstelling, maar levert een bijdrage aan het creëren van financiële ruimte voor nieuwe initiatieven. De mogelijke batijsaldi van de Vinex worden primair ingezet voor de uitbreiding van woningen voor jongeren en starters en het verbeteren van de voorzieningen voor bijvoorbeeld sport.

## Actieprogramma

4.1 Slagvaardig de gemeente besturen: het kan anders			
Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Invoering andere bestuursstijl	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Debat organiseren met raad en college over invulling</li> <li>- Budget indicatief op basis ervaringen andere gemeenten</li> </ul>	2006	€ 25.000
Virtueel bijwonen raadsvergaderingen	Aanbrengen voorziening in raadszaal	2007	Budget interactieve website

4.2 Communicatie en burgerparticipatie			
Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Bevorderen burgerparticipatie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Evaluatie inspraakbeleid</li> <li>- Nota inspraak/burgerparticipatie</li> <li>- Nieuwe interactieve methoden ontwikkelen en inzetten, zoals bijvoorbeeld het werken met een internet-panel</li> </ul>	2006 2006 2006	Reguliere budgetten Reguliere budgetten
Inwoners goed en tijdig informeren over beleid en beleidsvoornemen	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Wekelijkse publicatie collegestukken via website</li> <li>- Besluitenlijst college toegankelijker maken</li> <li>- Optimale benutting mogelijkheden internet voor communicatie met inwoners</li> </ul>	2006-2010	Reguliere budgetten

4.3 De gemeentelijke organisatie: tot uw dienst			
Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Doorontwikkeling Gemeentewinkel (fysiek loket) en <a href="http://www.houten.nl">www.houten.nl</a> (virtueel loket)</li> <li>- Realiseren ondernemersloket: voor bedrijven en instellingen</li> <li>- Structureel inzetten waarderingsonderzoeken onder burgers, bedrijven en instellingen</li> <li>- Burgerjaarverslag nog nadrukkelijker inzetten als verantwoordingsinstrument voor de kwaliteit van de dienstverlening</li> <li>- Investeren in werkprocesondersteunende systemen om de kwaliteit en de snelheid van de dienstverlening te beheersen (relatiebeheer, werkprocesmanagement, webtechnologie, documentmanagement).</li> <li>- Servicenormen voor dienstverlening ontwikkelen</li> <li>- Burgerpanels vragen mee te denken bij de innovatie van de dienstverlening en het ontwikkelen van servi-</li> </ul>	2006-2010	Reguliere budgetten (m.u.v. virtueel loket)

	<ul style="list-style-type: none"> <li>cenormen</li> <li>- Participatie van de gemeente in benchmarks voor dienstverlening en de benchmark publiekszaken. Doel: leren van anderen.</li> </ul>		
Interactieve website	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Integrale visie interactieve website t.b.v. verbetering van gemeentelijke dienstverlening (vergunningen etc.)</li> <li>- Aanbieden virtuele dienstverlening</li> <li>- Verdere doorontwikkeling</li> </ul>	2007  2008 2008-2010	€ 75.000

#### 4.4 Dienstverlening zonder bureaucratische rompslomp

Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Deregulering	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Plan van aanpak deregulering en proceduretijden</li> <li>- Quicksan t.b.v. quick wins</li> <li>- Raadsvoorstel deregulering</li> <li>- Relatie met periodieke beoordeling efficiency van de bedrijfsvoering</li> </ul>	2006  2006 2007	--

#### 4.5 Gezonde financiën

Wat?	Hoe?	Wanneer?	Hoeveel?
Periodieke beoordeling doelmatigheid van beleid en efficiency van de bedrijfsvoering	<p>In vervolg op onderzoek naar aanvullende dekkingsmiddelen t.b.v. 2<sup>e</sup> tranche nieuw beleid:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Periodieke beoordeling van doelmatigheid van beleid en efficiency van de bedrijfsvoering</li> <li>- Relatie met veranderende eisen ten aanzien dienstverlening door de gemeente</li> <li>- Relatie met eisen vanuit project deregulering</li> </ul>	2006-2010	Reguliere budgetten
Aanbestedingsbeleid	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Evaluatie aanbestedingsbeleid</li> <li>- Besluitvorming vervolg aanbestedingen</li> </ul>	Eind 2006 Begin 2007	--

#### Financiële effecten

Bedragen x € 1.000

Thema	2007	2008	2009	2010	2011/15
4.1 Slagvaardig de gemeente besturen: het kan anders	25	25	25	25	25
4.2 Communicatie en burgerparticipatie					
4.3 De gemeentelijke organisatie: tot uw dienst	50	50	50	50	50
4.4 Dienstverlening zonder bureaucratische rompslomp					
4.5 Gezonde financiën					
<b>Totaal</b>	<b>75</b>	<b>75</b>	<b>75</b>	<b>75</b>	<b>75</b>



### 3. Financieel meerjarenperspectief 2007-2015

In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Het financieel meerjarenperspectief 2007-2015 op basis van bestaand beleid
- De ontwikkeling van de omvang van de vrije algemene reserve
- De actualisatie van de grondexploitaties

#### 3.1 Financieel perspectief 2007-2015 (op basis van bestaand beleid)

Het actuele financieel meerjarenperspectief 2007-2015, op basis van bestaand beleid, is opgebouwd uit:

- De begroting 2006
- De tweede bestuursrapportage 2005
- Het overdrachtsdocument 2006
- Het jaarverslag 2005
- De eerste bestuursrapportage 2006
- De meicirculaire 2006
- Overige relevante bestuurlijke besluitvorming

In het overdrachtsdocument 2006 is een financiële doorkijk naar 2015 gepresenteerd, met het doel een goed beeld te hebben van de financiële huishouding van Houten na de tweede groeitaak. Op basis van de actuele inzichten is ook het financieel meerjarenperspectief 2015 bijgesteld. Door de confrontatie van het financieel meerjarenperspectief en het actieprogramma (zie H. 5) wordt duidelijk wat de structurele financiële effecten van het actieprogramma zijn, op de periode nadat Houten is uitgegroeid.

In het financieel perspectief 2007-2015 wordt onderscheid gemaakt tussen de periode 2007-2010 en een doorkijk naar 2015. Het financieel perspectief 2007-2010 is gebaseerd op de meest actuele inzichten zoals die in de eerste bestuursrapportage 2006 zijn verwerkt. Deze eerste bestuursrapportage 2006 wordt op 4 juli 2006 door de raad behandeld. Daarnaast zijn de effecten van de meicirculaire 2006 en overige relevante bestuurlijke besluitvormingen in het financieel perspectief verwerkt, waardoor een actueel financieel perspectief op basis van bestaand beleid ontstaat. Dit nieuwe perspectief vormt de basis voor het opstellen van de nieuwe begroting.

De financiële doorkijk naar 2015 is gebaseerd op het overdrachtsdocument 2006. Daarin zijn delen van de begroting geactualiseerd. Het gaat dan vooral om de herijking van groeigerelateerde ramingen, reserves en voorzieningen en stelposten. Deze posten zijn in de perspectiefnota niet opnieuw geactualiseerd. Dit maakt onderdeel uit van de op te stellen begroting 2007.

#### Financieel perspectief 2007-2015

Omschrijving	2007	2008	2009	2010	2015
Saldo begroting 2006	-/- 1.551	89	544	423	423
Effect tweede bestuursrapportage 2005	212	96	40	39	39
Overdrachtsdocument 2006					-/- 581
Effect eerste bestuursrapportage 2006	868	179	14	-28	-/- 28
Raadsvoorstel doorontwikkeling Streekarchivariaat tot een Regionaal Historisch Centrum	-/- 18	-/- 18	-/- 18	-/- 75	-/- 75
Bestuurskosten	-/- 80	-/- 80	-/- 80	-/- 80	-/- 80
Meicirculaire 2006 – Algemene Uitkering	450	350	250	600	600
<b>Nieuwe prognose begrotingssaldo</b>	<b>-/- 119</b>	<b>616</b>	<b>750</b>	<b>879</b>	<b>298</b>

Bedragen x € 1.000

De hier gepresenteerde prognoses hebben betrekking op de Algemene Dienst. De grondexploitatie is budgetneutraal in de begroting opgenomen en wordt apart in de jaarrekening verantwoord.

### Bestuurskosten

De gemeenteraad heeft in de vergadering van 9 mei 2006 kennis genomen van het coalitieprogramma en besloten om de omvang van de wethoudersformatie te bepalen op 4,8 fte.

De uitwerking van het coalitieprogramma in een actieprogramma 2006-2010 laat zien hoe wij de komende jaren de vier speerpunten uit ons programma willen gaan realiseren. We spannen ons er voor in om dat op een actieve en ondernemende manier te doen, in goed overleg en intensieve samenwerking met inwoners, organisaties en maatschappelijke instellingen.

Uiteraard staan de speerpunten uit ons programma de komende jaren centraal, wat veel van onze bestuurskracht vergt. Er zijn nieuwe financiële middelen voor nodig en daarnaast gaan we bestaande middelen, waar noodzakelijk en mogelijk, ook slimmer en efficiënter inzetten. Kortom: ons streven tot beleidsintensivering zetten wij kracht bij.

In de huidige meerjarenbegroting is rekening gehouden met een wethoudersformatie van 4 fte. De directe kosten van de uitbreiding met 0,8 fte bedragen € 80.000 per jaar structureel. Inmiddels is duidelijk dat de indirecte kosten geen 'out of pocketkosten' zijn en dus niet concreet te benoemen. Simpelweg omdat met meer mensen van dezelfde faciliteiten gebruik wordt gemaakt, waardoor feitelijk de situatie ontstaat dat de kosten van de ondersteuning over meer collegeleden worden verdeeld. Wij bezien nog in hoeverre de ondersteuning (secretariaat) in de loop van dit jaar uitbreiding behoeft. Voor de mutatie van het financieel meerjarenperspectief houden we om die reden alleen rekening met de directe kosten.

### Meicirculaire Algemene Uitkering

De meicirculaire over de Algemene Uitkering verscheen kort voor het afsluiten van dit document. Op grond van een eerste berekening van het ministerie van Binnenlandse Zaken, op basis van de voorjaarsnota, werd een hardere groei verwacht dan tot dat moment was voorzien. In de meicirculaire wordt die verwachting bevestigd. De stijging van het zgn. accres van het gemeentefonds die daaraan ten grondslag ligt, is een gevolg van de hogere rijksuitgaven en geeft vooral voor 2007 een positief effect. Voor de jaren er na moeten we rekening houden met een daling van het accres, ten opzichte van eerdere ramingen. Het effect is in die jaren nog wel positief.

De ontwikkeling van de Algemene Uitkering vanaf 2008 staat sterk onder invloed van toekomstige besluitvorming van de rijksoverheid. De voor die jaren opgenomen cijfers moeten als zacht worden beschouwd.

## **3.2 Ontwikkeling vrije algemene reserve**

In de eerste bestuursrapportage 2006 is een prognose opgenomen van de stand van de vrije algemene reserve per 31 december 2006. In het overdrachtsdocument 2006 is een doorkijk gemaakt naar de omvang van de vrije algemene reserve per 31 december 2010 en 2015. Daarnaast is in beide documenten de relatie gelegd naar de door de Provincie gehanteerde norm voor een statische gemeente.

In de tabel hierna worden de prognoses van de omvang van de vrije algemene reserve en de door de Provincie gehanteerde norm, op basis van geactualiseerde inzichten berekend. De provinciale norm is gelijk aan het aantal inwoners per 31 december x € 50.

## Prognose omvang vrije algemene reserve per 31 december

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2006	2010	2015
<b>Stand 1 januari</b>	<b>2.301</b>	<b>6.651</b>	<b>6.551</b>
Mutaties:			
<u>Jaarverslag 2005</u>	2.300		
- Nog te bestemmen resultaat jaarrekening 2005	-/-150		
- Winstbestemmingsvoorstellen			
<u>Begroting 2006</u>			
- Vrijval voorziening bijstandkosten	500		
- Vrijval voorziening onderhoud HIS-werken	199		
- Gedeeltelijke vrijval bestemmingsreserve rente-egalisatiefonds	1.150		
<u>Bestuursrapportages</u>			
- Eerste bestuursrapportage: prognose saldo 2006	351		
<u>Cultuurcluster</u>			
- Inzet overschot heroverwegings- en bezuinigingsoperatie		-/-100	
<b>Stand 31 december</b>	<b>6.651</b>	<b>6.551</b>	<b>6.551</b>
<b>Provinciale norm</b>	<b>2.285</b>	<b>2.485</b>	<b>2.574</b>
<b>Marge</b>	<b>4.366</b>	<b>4.066</b>	<b>3.977</b>

In het overdrachtsdocument 2006 is uitvoerig ingegaan op de ontwikkelingen van de instandhoudingsbudgetten ten aanzien van Beheer Openbare Ruimte en Infrastructuur (BOR) en meerjaren onderhoudsplannen Welzijns- en sportaccommodaties (MOP's). Het inzicht dat de beide genoemde voorzieningen in 2010 voorlopig zullen zijn uitgeput, is voor ons aanleiding om te overwegen een deel van de vrije algemene reserve af te zonderen en te bestemmen om onverwachte en onvoorziene aanspraken op deze voorzieningen tot 2010 geheel of gedeeltelijk te kunnen dekken. Eén en ander in afwachting van de resultaten van het nadere onderzoek naar de voeding en aanwending van de voorziening BOR. De in het overdrachtsdocument voorgestelde extra dotaties aan deze voorzieningen zijn in het hierboven gepresenteerde meerjarenperspectief 2015 verwerkt.

De hierboven genoemde risico's en de overige, vanuit de begroting 2006, niet gekwantificeerde risico's moeten worden afgezet tegenover de beschikbare marge in de vrije algemene reserve. Deze marge kan worden ingezet ter financiering van nieuw beleid. Deze ruimte dient dan wel zodanig te worden ingezet, dat er in de begroting ruimte ontstaat om structureel nieuw beleid te kunnen financieren. Bij deze afweging dienen ook overige nog niet gekwantificeerde risico's in ogenschouw te worden genomen. Het resultaat van deze afweging wordt meegenomen bij het opstellen van de Perspectiefnota 2008.

### 3.3 Actualisatie Grondexploitaties

In het overdrachtsdocument hebben wij, vooruitlopend op de jaarlijkse actualisering van de grondexploitaties in het kader van de jaarrekening, op hoofdlijnen inzicht gegeven in de te verwachten ontwikkeling van het grondexploitatie-resultaat, in relatie tot de nog benodigde investeringen. Het uitgangspunt daarbij is de notitie Weerstandsvormogen 2005. Inmiddels is de jaarrekening afgerond en zijn de grondexploitaties aangepast. Het gaat om een eindwaarde berekening per 31-12-2011.

De actieve grondexploitaties zijn grofweg onderverdeeld in een viertal groepen, te weten:

- De vinexontwikkeling (inclusief Castellum en Spoorverdubbeling)
- Bedrijventerrein de Meerpaal
- Masterplan Centrum (inclusief spoorverdubbeling)
- 2<sup>e</sup> aansluiting rijkswegennet

Op basis van de nieuwe inzichten kan de in het overdrachtsdocument weergegeven prognose positief worden bijgesteld. In het overdrachtsdocument werd per eindwaarde datum (ultimo 2011) een positief resultaat verwacht van ca. € 5 miljoen. De integrale herberekening geeft aan dat we - na de confrontatie van het verwachte resultaat van Vinex en Meerpaal met de benodigde investeringen voor Masterplan en 2e aansluiting rijkswegennet - inclusief de beschikbare reserves (binnen het grondbedrijf), op termijn een weerstandsvermogen hebben dat schommelt tussen € 5 miljoen en € 10 miljoen. Aan de vooravond van de realisatie van de complexe en grootschalige projecten in het kader van Afbouw Stad (Centrum, Viersporigheid, de Koppeling en de 2<sup>e</sup> aansluiting op het rijkswegennet) vormt dit de buffer om risico's op te kunnen vangen.